

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Walka dobra ze złem o duszę ludzką. Omów zagadnienie na podstawie *Dziadów* części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. III

EPOKA

Romantyzm

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Większość ludzi wierzy w istnienie dwóch sił - dobra i zła - które ciągle na nas oddziałują. Rozdarcie między tymi siłami może skutkować dylematem moralnym. W sztuce często przedstawia się go jako walkę o duszę człowieka. Może się wydawać, że jednostka tylko częściowo podejmuje świadome, samodzielne decyzje. Jednak w rzeczywistości jest marionetką w rękach nadprzyrodzonych sił - dobra i zła.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Mickiewicz wykorzystał ten motyw w III części *Dziadów*, a dokładniej w Wielkiej Improwizacji. W monolog Konrada ingerowały siły wyższe. Diabłu podobało się, że bohater występuje przeciw Bogu. Chciał, żeby buntownik skazał swoją duszę na potępienie. Z kolei dobre duchy próbowały temu zapobiec. Ostatecznie Konrad powstrzymuje się od wypowiedzenia bluźnierstwa, czym ratuje swoją duszę.

Ułożenie nadprzyrodzonych sił w poziomie nie jest przypadkowe. Głosy dobrych duchów dobiegają z prawej strony, symbolizującej dobro, szlachetność i sprawiedliwość. Natomiast diabeł odzywa się z lewej części sceny, co kojarzy się ze złem i niemoralnością. Takie umiejscowienie podkreśla cechy charakteru tych postaci. Główny bohater znajduje się gdzieś pomiędzy nimi, czyli staje przed wyborem dwóch przeciwstawnych wartości. Krótko mówiąc - jest rozdarty.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Topos walki dobra i zła o duszę ludzką nosi w literaturze nazwę psychomachia. Pojawia się już w tekstach biblijnych, np. w Księdze Hioba. Opisuje ona tragiczne losy człowieka, którego szczęśliwe życie zmieniło się w piekło na ziemi. A dlaczego? Ponieważ Bóg założył się z Szatanem o jego duszę. Poddano go wielu próbom wiary: stracił cały swój majątek, jego dzieci zmarły, a on sam zachorował na trąd. Hiob pozostał jednak wierny Bogu, nigdy nie skarżył się na swój los. Chciał jedynie zrozumieć, jaki był cel jego cierpienia. Postawa Hioba jest godna pochwały, ale całe tło, przyczyny jego nieszczęść są prozaiczne, w końcu chodziło o zakład. To daje do zrozumienia, że człowiek jest zabawką w rękach dobra i zła.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Przejdę do podsumowania. Pisarze często przedstawiają walkę między dobrem i złem poprzez wprowadzenie symbolicznych postaci albo w sposób dosłowny, za pomocą odpowiedniego rozmieszczenia bohaterów w przestrzeni scenicznej. Doskonale widzimy to w *Dziadach* Mickiewicza. Uzyskana dzięki temu obrazowość wpływa na wyobraźnię czytelnika, a co za tym idzie - na jego ocenę postaci. Wielka Improwizacja i historia Hioba pokazują, że na świecie istnieją dwie siły: dobro i zło. A człowiek? Człowiek jest pomiędzy, stanowi dla tych sił wręcz igraszkę, zabawkę. Jest częściowo bezsilny wobec ich działania.